

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО – ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник ректора
з навчальної роботи
 Світлана ГІЛІНА
«25» серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 18. ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ**

Ступінь вищої освіти «бакалавр»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 053 «Психологія»
Освітньо-професійна програма «Психологія»

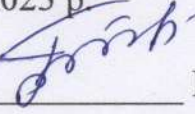
Миколаїв - 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія психології» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» освітньо-професійної програми «Психологія».

Розробник: Лукіна Н.Б., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології

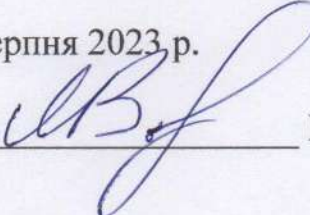
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від 23 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри психології Віталій ПЕТЬКОВ

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 1 від 25 серпня 2023 р.

Голова Вченої ради Михайло ВОЛКОВ

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Цикл професійної підготовки	
Мова викладання – українська мова	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки	
		2-й	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3-й	
Тижневих годин для: ОФН – 3	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		28 год.	
		Семінарські заняття	
		26 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		66 год.	
		Індивідуальні завдання	
	год.		
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання – 120 год.: 54 год. – аудиторні заняття, 66 год. – самостійна робота.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Історія психології»

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з історично закономірною зміною поглядів на психічне від прадавніх часів до сьогодення.

Основне завдання навчальної дисципліни – засвоєння здобувачами знань про особливості становлення психологічних знань на різних етапах становлення розвитку науки; отримання ними навичок об'єктивного аналізу суті психологічних категорій на різних історичних етапах з урахуванням їх сучасного звучання та навичок прогнозування подальшого розвитку психологічної науки; формування у курсантів наукового світогляду та розуміння історичних основ і передумов становлення психологічних знань.

У здобувачів мають бути сформовані наступні фахові компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні:

СК 01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК 04. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

Програмні результати навчання, методи навчання та контроль рівня їх досягнення здобувачами вищої освіти

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення професійних завдань.

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до особливостей співрозмовника в умовах міжособистісної взаємодії.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться: 120 год./4 кредити ECTS.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. Загальні методика побудови та пояснення історії психології

Тема 1. Предмет, завдання і методи історії психології

Вступ в історію психології. Предмет історії психології. Завдання історії психології. Типи психологічного пізнання. Періодизація історії психології.

Тема 2. Принципи та методи історико-психологічного дослідження. Методологічні принципи і підходи до побудови історії психології. Культурологічний принцип в історії психології. Феноменологічний принцип в історії психології. Екзистенціальний принцип в історії психології. Підходи до вивчення історії психології у зарубіжній психології. Взаємозв'язок історії психології з іншими науками. Методи аналізу і тлумачення в історико-психологічному дослідженні.

Змістовний модуль II. Донауковий та філософський етап розвитку психології

Тема 3. Психологія стародавнього світу

Зародження поглядів про душу в рамках міфологічних і релігійних поглядів. Психологічні погляди в стародавньому Єгипті та Вавілоні. Психологічні погляди в Стародавній Індії (психологія самовдосконалення). Стародавній Китай: своєрідність трактування душі, особистості і її морального розвитку (Конфуцій, Лао-Цзи, Сюнь-Цзи, Мо-Цзи, та інші). Старослов'янські міфологічні вірування в душу.

Тема 4. Дослідження мови тіла та душі в епоху Середньовіччя та Відродження

Вчення про душу і тіло в дуалізмі Р. Декарта. Вчення про рефлекс, психофізичний паралелізм. Вчення про афекти і свободу волі Б. Спінози. Епіфеноменалізм Т. Гоббса. Закладання основ емпіричної психології у вченні про пізнання Дж. Локка. Монадологія Г. Лейбніца. Асоціанізм Д. Гартлі, Д. Прістлі. “Бути – значить бути сприйнятим” – Дж. Берклі. Поширення принципу асоціацій на процес пізнання Д. Юмом. Психологічні погляди німецьких філософів: І. Кант, І. Фіхте, Ф. Шеллінг, Г. В.-Ф. Гегель, Л. Фейєрбах.

Змістовний модуль III. Психологічні теорії епохи Наукової революції та Просвітництва

Тема 5. Філософська і психологічна думка в епоху Наукової революції Психологічні ідеї в філософській думці доби бароко. Наукова революція: загальна характеристика. Формування нового типу знання, що потребує поєднання науки і техніки. Духовна ситуація в Німеччині. Тоталітарний анархізм. Креативна децентрація: наукові досягнення.

Тема 6. Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки

Просвітництво і неокласицизм. Авантюризм і особистість. Просвітницький титанізм. Масонство як анти просвітництво. Мотиваційний аспект у психології Просвітництва та її основні проблеми. Просвітництво у Франції. Виникнення, структура і співробітники Енциклопедії. Сенсуалістична психологія: локківська

традиція. Відчуття як принцип системи психології. Натуралістична психологія. Англійське Просвітництво. Етика англійського просвітництва. «Шотландська школа» «здорового глузду». Німецьке Просвітництво: характеристики, попередники, соціокультурне середовище. Італійське Просвітництво.

Змістовний модуль IV. Науковий етап розвитку психології

Тема 7. Психологія XIX століття. Психологія в період відкритої кризи (10-30-ті роки XX століття).

Природничо-наукові передумови розвитку експериментальної психології. Дослідження І. Мюллера, Г. Гельмгольца. Створення фізіології ВНД. Дарвінізм. Френологія. Дослідження часу реакції. Психофізика. Відкриття Фехнером і Вебером основного психофізичного закону. Програми створення нової, дослідної психології. В. Вундт – засновник експериментальної психології. Програма емпіричної (спостерігаючої) психології Ф. Brentano. Програма побудови психології як науки про поведінку І. Сеченова. Роль спадковості у формуванні психічного за Т. Рібо. Психологія «колективної свідомості» Е. Дюркгейма. «Психологія мас» Г. Лебона. З. Фрейд і його вчення про несвідоме. Пансексуалізм і психоаналіз. Розуміння психології як науки про поведінку: Дж. Уотсон. Проблема поведінки і процесу навчання. Гештальт-теорія як реакція проти атомізму традиційної психології. Дослідження М. Вертгеймером «продуктивного мислення». Гештальтистський «тріумвірат». Проблема розвитку психіки (К. Коффка). Дослідження законів сприймання та інсайту (В. Келер). Психологія мотивації, почуттів, волі, особистості: К. Левін.

Тема 8. Розвиток психології в Україні.

Психологічні погляди філософів епохи Київської Русі. Психологія в «братських школах». Психологічні погляди І. Вишенського. Г. Сковорода про душу і світ. Психологія в Києво-Могилянській академії. І. Гізель. І. Яворський. Розвиток психологічних ідей українськими філософами Ф. Прокоповичем та Г. Кониським. Вчення про ноосферу В. Вернадського. Вчені – психологи у Львівському університеті: Ю. Охорович, С. Балей. Розвиток української психології в радянський період: Харківська школа (Гальперін, Запорожець, Божович та інші); дефектологія – І. Соколянський та О. Мешеряков; історія психології – В. Роменець. Г. Костюк як вчений та організатор наукових досліджень на Україні. Проблеми становлення сучасної української психології.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	очна форма						заочна форма					
	усьог	у тому числі					усьог	у тому числі				
		о	л	сем	лаб	інд		с.р.	о	л	п	лаб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль I. Загальні методика побудови та пояснення історії психології												
Тема 1. Предмет, завдання і методи історії психології	12	2	2			8						
Тема 2. Принципи та методи історико-психологічного дослідження	14	4	2			8						
Разом за модулем 1	26	6	4			16						
Змістовний модуль II. Донауковий та філософський етап розвитку психології												
Тема 3. Психологія стародавнього світу	14	4	2			8						
Тема 4. Дослідження мови тіла та душі в епоху Середньовіччя та Відродження	16	4	4			8						
Разом за модулем 2	30	8	6			16						
Змістовний модуль III. Психологічні теорії епохи Наукової революції та Просвітництва												
Тема 5. Філософська і психологічна думка в епоху Наукової революції	16	4	4			8						
Тема 6. Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки.	16	2	6			8						
Разом за модулем 3	32	6	10			16						
Змістовний модуль IV. Науковий етап розвитку психології												
Тема 7. Психологія XIX століття. Психологія в період відкритої кризи (10-30-ті роки XX століття).	16	4	4			8						
Тема 8. Розвиток психології в Україні.	16	4	2			10						
Разом за модулем 4	32	8	6			18						
Всього	120	28	26			66						

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Предмет, завдання і методи історії психології	2	
2.	Тема 2. Принципи та методи історико-психологічного дослідження	2	
3.	Тема 3. Психологія стародавнього світу	2	
4.	Тема 4. Дослідження мови тіла та душі в епоху Середньовіччя та Відродження	4	
5.	Тема 5. Філософська і психологічна думка в епоху Наукової революції.	4	
6.	Тема 6. Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки	6	
7.	Тема 7. Психологія ХІХ століття. Психологія в період відкритої кризи (10-30-ті роки ХХ століття).	4	
8.	Тема 8. Розвиток психології в Україні.	2	
Разом		26	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Історія психології як наука 1. Персоналістична та натуралістична концепції історії науки 2. Принципи історико-психологічного аналізу 3. Завдання історії психології	8	
2.	Тема 2. Психологія античності 1. Мілетська школа 2. Школа елеатів 3. Філософія Емпедокла	8	
3.	Тема 3. Психологія в епоху Середньовіччя та Відродження 1. Етап апологетики 2. Етап патристики 3. Етап схоластики 4. Зростання інтересу до природи і розвиток натурфілософії 5. Поверненню до досліджень проблем, які були провідними в античності.	8	
4.	Тема 4. Розвиток психології 17 -го сторіччя 1. Розробка методів, шляхів і прийомів вивчення природи 2. Розвиток психології в рамках філософських вчень про свідомість 3. Удосконалення інтроспективного методу дослідження	8	

	4. Механістичний детермінізм		
5.	Тема 5. Психологічні ідеї епохи Просвітництва 1. Наукові погляди французьких просвітників 2. Матеріалістичний напрям у філософії французького Просвітництва 3. Асоціанізм як психологічна школа 4. Розвиток психологічної термінології	8	
6.	Тема 6. Розвиток психології в ХІХ столітті 1. Пошук об'єктивного методу вивчення душевного життя 2. Переорієнтація психологічної науки в напрямі природознавства 3. Ідеї активності душі, апперцепції, ролі несвідомого 4. Спроба перегляду предмету психології 5. Психофізика. Психофізіологія.	8	
7.	Тема 7. Передумови виділення психології в самостійну науку 1. Внутрішня перцепція 2. Ефект «центрального гальмування» як основа довільної поведінки людини 3. Гіпотеза паралелізму 4. Позитивістський функціоналізм	8	
8.	Тема 8. Психологія на межі ХІХ -ХХ століть 1. Структуралізм 2. Функціоналізм 3. Описова психологія	10	
Разом		66	

8. Методи навчання

Традиційні методи навчання (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий/евристичний, дослідницький метод, метод проблемного викладу). Інтерактивні методи навчання (евристична бесіда, мозковий штурм, дебати, тренінг, ділова/рольова гра). Новітні освітні технології (презентації, використання мультимедіа). Практичні методи (семінарські заняття, робота з кейсовими завданнями тощо). Наочний метод (ілюстрації, демонстрації). Словесні методи (лекції, презентації, дискусії тощо).

9. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 4 змістовних модулів і викладається в 1 семестрі.

Результати навчальної діяльності здобувачів оцінюються за 100 бальною шкалою.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів

виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань здобувачів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачеві, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачеві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж 1 семестру

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю
I. Обов'язкові	
1.1. Відвідування лекцій	1
1.2. Відвідування семінарських занять	1
1.3. Робота на семінарському занятті	2
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	2
1.5. Виконання модульної роботи	12
Разом: 60	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 60	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	

Бали за відповіді на групових заняттях – 5 б.:

- Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

- Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки – 4 б.

Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки – 3 б.

Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань – 2 б.

Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді – 1 б.

Оцінка «Відмінно» - **90-100 балів** ставиться за умов, якщо здобувач дав лаконічні і ґрунтовні відповіді на всі запропоновані йому питання. Відповідь свідчить, що здобувачів вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим

робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Здобувач уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на джерела інформації. Здобувач розуміє значимість відповідних знань для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами.

Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших феноменів, співставлення різних наукових позицій, вміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді здобувач має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка «Добре» - 75-89 балів ставиться за умов, якщо здобувач викладає відповідь на кожне питання логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів здобувач припускається незначних помилок. В той же час, здобувач не розуміє актуальності питань які висвітлюються. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка «Задовільно» - 60-74 балів виставляється здобувачу в разі, якщо він не повністю розкрив питання, або не відповів на деякі з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалів курсу (знає лише певні теми). Відсутня ґрунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Здобувач не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальність проблеми для сьогоденного дня. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка «Незадовільно» - 21-60 балів виставляється здобувачу в разі, коли кожне з питань висвітлено поверхнево, або не висвітленими залишаються більшість питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, здобувач не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	B-C	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	D-E	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Оцінка за залік: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>Відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>Добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>Задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>Незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання та самостійна робота				Екзамен	Сума балів
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Змістовний модуль 3	Змістовний модуль 4		
20	20	20	20	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Питання до іспиту

1. Предмет історії психології та її відмінність від інших дисциплін.
2. Проблеми, що вивчає історія психології, та їх значення для психологічної науки.
3. Розвиток категоріального строю психології.
4. Принципи історії психології та їх характеристика. Розвиток принципу детермінізму.
5. Головні підходи до вивчення психологічних знань в історії психології.
6. Перші матеріалістичні концепції про психіку (Фалес, Анаксимандр, Анаксімен, Геракліт).
7. Поняття логосу в теорії Геракліта
8. Атомістична теорія Демокріта.
9. Ідеалізм Платона.
10. Теорія пізнання в концепції Аристотеля.
11. Основні психологічні проблеми періоду еллінізму: погляди на душу та моральність у концепціях епікурейців та стоїків; труднощі об'єктивного пізнання в концепції скептиків.
12. Внесок античних лікарів у вчення про душу.
13. Внесок давньоарабської науки в розвиток історії психології.
14. Томістська психологія Ф.Аквінського.
15. Відмінності теорії Аристотеля та теорії Ф.Аквінського.
16. Номіналізм Р.Бекона та його значення для психології.
17. Суть принципу «бритви Оккама».
18. Проблеми психології епохи Відродження.
19. Психологія мислителів Італії. Вчення Леонардо да Вінчі.
20. Емпіричний напрям психологів Іспанії.
21. Ф.Бекон і завершення етапу розвитку науки про душу.
22. Методологічний принцип сумніву в концепції Декарта.
23. Психофізична проблема та її вирішення філософами XVII ст.
24. Аналіз роботи Б.Спінози «Етика» та її вплив на розвиток психології.
25. Матеріалістична концепція Гоббса.
26. Сенсуалістична концепція Локка.
27. Фактори, що сприяли розвитку сенсуалістичної психології у XVIII ст.
28. Проблеми французької психології епохи Просвітництва.
29. Психологія здібностей у концепції Д.Дідро та К.Гельвеція.
30. Теорія виховання Ж.-Ж.Руссо.
31. Розвиток вчення про нервово-психічні функції (П.Кабаніса та Ш.Бонне).
32. Теорія Д.Гартлі та її значення для розвитку психології.
33. Теорія класичного асоціанізму в теоріях Т.Брауна та Дж. Мілля.
34. Відмінності теорії «ментальної хімії» Дж.Ст.Мілля від класичного асоціанізму.
35. Еволюційний підхід до психічного А.Бена та Г. Спенсера.
36. Теорія «статики та динаміки уявлень» Ф.Гербарта та її роль для навчання.
37. Відкриття фізіології, що сприяли становленню психології як самостійної

науки.

38. Психофізика та психометрія.
39. Фізіологічна психологія В.Вундта.
40. Структуралізм Е.Тітченера.
41. Дослідження пам'яті Г.Еббінгауза.
42. Вплив теорії Ч.Дарвіна та досліджень Ф.Гальтона на появу та подальший розвиток функціоналізму.
43. Вюрцбурзька школа мислення та її основні ідеї.
44. Поняття про функціональну психологію В.Джеймса.
45. Функціональна психологія в роботах Дж. Енджелла та Дж. Дьюї.
46. Динамічна психологія Р.Вудвортса.
47. Джерела виникнення біхевіористичного напрямку.
48. Причини модифікації класичного біхевіоризму Д.Уотсона.
49. Необіхевіористичні теорії.
50. Можливості регуляції поведінки в біхевіоризмі.
51. Суть теорій соціального навчання.
52. Особливість предмета та методів психоаналітичного напрямку.
53. Структура психічного в класичному психоаналізі З.Фрейда.
54. Індивідуальний стиль життя в концепції А.Адлера.
55. Архетипи та їх роль у розвитку особистості.
56. Концепції неофрейдистів (А.Фрейд, М.Кляйн, Е.Фромм, Е.Саліван та ін).
57. Джерела виникнення гештальтпсихології. Поняття гештальту у філософії та психології.
58. Дослідження сприймання в гештальтпсихології.
59. Дослідження мислення в гештальтпсихології.
60. Теорія поля К.Левіна. Поняття потреб та квазіпотреб.
61. Джерела виникнення гуманістичної психології.
62. Теорія рис Г.Олпорта.
63. Буттєвий та дефіцієнтний рівні існування людини. Поняття самоактуалізації в концепції А.Маслоу.
64. Самоактуалізація в концепції К.Роджерса та її відмінності від розуміння самоактуалізації А.Маслоу.
65. Розвиток основних концепцій Л.С.Виготського, О.Р.Лурії, С.Л.Рубінштейна, О.М.Леонтьєва, П.Я.Гальперіна, Б.Г.Ананьєва, Б.М.Теплова та ін.
66. Психологія в Україні та українська культура ХХ ст.
67. Класично-інтроспективний напрямок розвитку психології в Україні. Львівсько-Варшавська філософська школа.
68. Особливості розвитку природничо-наукового напрямку психології в Україні.
69. Роль суб'єктивності в науковій діяльності Г.С.Костюка.

11. Методичне забезпечення

1. Навчально – методичний комплекс дисципліни «Історія психології».
2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Історія психології».
3. Методичні рекомендації до підготовки семінарських, практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Історія психології».
4. Презентації.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Євдокімова О. О. Історія психології: навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Харків: Константа, 2020. 320 с.
2. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва: підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми 053 Психологія. (Частина I). Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2022. 384 с.
3. Hothersall D., Benjamin J. L. History of psychology. 5th ed. Cambridge University Press, Cambridge, 2022. 978 p.

Додаткова:

1. Грисенко Н. В. Посібник до вивчення курсу «Історія психології». Від появи перших психологічних теорій до становлення психології як самостійної науки. Д.: РВВ ДНУ, 2017. 40 с.
2. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.
3. Історія психології: методичні рекомендації до спеціального курсу для студентів спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Е. В. Піщевська, В. О. Сулова, А. І. Уханова. Одеса: Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 36 с.
4. Короход Я. Д., Третьякова Т. М. Історія психології: навч.-метод. рекомендації для студентів бакалаврського рівня спеціальності «Психологія». Одеса: Фенікс, 2019. 38 с.
5. Методичні вказівки для практичних занять з курсу «Історія психології» для студентів спеціальності 053 «Психологія» всіх форм навчання / Упорядник: Стоцький Я. В. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2019. 44 с.
6. Піщевська Е. В., Сулова В. О., Уханова А. І. Історія психології: методичні рекомендації до спеціального курсу для студентів спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса: Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 36 с.
7. Тертична Н. А. Історія психології. Київ: Книга плюс, 2018. 138 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.
2. <http://lib.iitta.gov.ua/> – Електронна бібліотека НПН України.
3. <http://upsihologa.com.ua/> – портал професійних психологів України «У психолога».
4. <http://psylib.org.ua/index.html> – Психологічна бібліотека Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури.
5. <http://studentbooks.com.ua/> – Студентська бібліотека.
6. <https://youalib.com/> – Всеукраїнська електронна бібліотека.